

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Meddelat: 18/6 2007

30 kap. 5 § kyrkoordningen

R anmälde X för att ha brustit i sitt tillsynsansvar gentemot honom samt överträtt sina befogenheter.

R anförde till stöd för sin anmälan bl.a. följande. "Undertecknad vill härmed anmäla biskop X för att ha brustit i sitt tillsynsansvar, gentemot R, angående hennes agerande kring de frågor som uppstått i samband med att jag förvägrat D och Ordenssällskapet FV att ta in flaggor i kyrkorummet. D har i en skrivelse till biskop X, i början av år 2005, uttryckt sitt missnöje med att ordenssällskapet FV har förvägrats att ta in flaggor i kyrkorummet vid en begravningsgudstjänst. Jag, i egenskap av kyrkoherde, svarade D. Jag skickade även en kopia till biskop X. Under våren 2005, i samband med en teologdag i Y, träffade jag biskop X. Mitt i folkhavet uttryckte biskop X ett visst missnöje gentemot mitt handlande mot Ordenssällskapet FV. Biskop X sa något i stil med att 'detta är inte bra, genom ditt sätt att agera riskerar vi att förlora medlemmar'. Detta är vad samtal jag haft med biskop X angående frågor kring begravningsgudstjänster.

Den 15 januari 2007 blev jag av Ordenssällskapet FV, genom en skrivelse undertecknad av D, anmäld till domkapitlet. I denna anmälan bifogar de ett brev från biskop X, daterat den 26 april 2005. Jag har inte fått ta del av detta brev förrän nu, vid Ordenssällskapets anmälan.

Biskop X är min biskop och har därmed ett pastoralt ansvar för mig som kyrkoherde, ett tillsynsansvar. För mig så framstår det som att det sedvanliga sättet att utöva detta ansvar är genom direktkommunikation. I det aktuella fallet med Fotbollens Vänner och begravningsgudstjänsten i Ks församling har biskop X inte en enda gång fört samtal med mig kring den aktuella begravningsgudstjänsten. Biskop X har inte med mig förhört sig om vad som hänt i det aktuella fallet, inte samtalat med mig kring hur vi i K arbetar med begravningsgudstjänsterna. Biskop X har fört samtal med en medlem i kyrkorådet och skrivit brev till D, vars innehåll jag inte fått ta del av förrän nu. Jag vill att ansvarsnämnden prövar om inte biskop X i detta fall har brustit i sitt tillsynsansvar.

Jag vill även att ansvarsnämnden prövar om inte biskop X har överträtt sina befogenheter genom att i skrivelsen till D, daterad den 26 april 2005, tillskriva honom följande: 'Jag vet efter att ha talat med en ledamot i Ks kyrkoråd, att man där tagit illa vid sig av kyrkoherdens agerande och att något liknande inta skall kunna hända i framtiden' och vidare 'Kyrkorummet är självklart till för dem, som är tillhöriga kyrkan. Kyrkoherden har bara att se till, att det som äger rum i kyrkorummet inte bryter mot rummets helgd.'

I denna skrivelse säger biskop X att det är antingen biskopen eller kyrkorådet som beslutar om begravningsgudstjänstens uppbyggnad och utformning. Den andra meningen kan tolkas som om det vore den som brukar kyrkorummet som har ansvar för gudstjänstens uppbyggnad och form, så länge det inte bryter mot rummets helgd. Här tilldelas kyrkoherden enbart ett tillsynsansvar. Jag kan inte se att det finns något stöd i kyrkoordningen för dessa hennes påståenden.

Biskop Xs skrivelse till D, april 2005, har invaggat honom i en tro att det nu är fritt fram för Ordenssällskapet att ta in sina flaggor i en begravningsgudstjänst. D har tolkat situationen så att han nu inte behöver föra ett samtal med församlingen eller de närmast anhöriga för att få lov att ta in sina flaggor i begravningsgudstjänsten. En sådan hållning kan knappast vara rimlig utifrån kyrkoordningens intentioner."

X yttrade sig över anmälan och anförde i huvudsak följande. "För det första vill jag understryka, att de två brev daterade den 28 februari 2005 från R, det ena ställt till mig och det andra ställt till D med kopia till mig har jag aldrig sett förut. De finns inte diarieförda här på stiftet. Hade jag sett dem kan kyrkoherden i K ha varit övertygad om, att jag omedelbart hade hört av mig till honom. Om det är något, som jag under min biskopstid varit (enligt min sekreterare nästan i överkant) noga med, så är det att svara på brev och mail. Kanske tycker jag att det är litet konstigt, att kyrkoherden, när han inte får något svar från mig, inte lyfter

luren och frågar om biskopen fått brevet och tänker svara.

Min första kontakt med ärendet är det brev, som jag får skrivet den 22 april och diariefört den 26 april. I detta brev beskrivs vad som skett i samband med en begravning i Ks kyrka samtidigt som det ställs direkta frågor till mig som biskop.

I Ys stifts stiftsstyrelse och arbetsutskott satt vid denna tid en av M samfällighets tunga politiker, som samtidigt var ledamot i kyrkorådet i K. (jag tror, att hon var ordförande vid denna tid, men är inte helt säker). Jag berättade för henne vad som skett. Hon beklagade det hela och sade, att så fick det inte hända mer och vi kom överens om, att hon skulle ta upp det för samtal. Jag tyckte detta var en utmärkt lösning. Det behövdes inte något biskopligt ingripande utan man skulle ta det till lösning i kyrkorådet. Det enda jag gjorde var att svara på D brev till mig, där jag ber om ursäkt för hur vi i kyrkan agerat och att begravningsgudstjänsten därigenom fick en negativ klang och där jag också försöker ta kyrkoherden i försvar vad gäller hans uttalande om Hells Angels. För mig var ärendet därmed slutfört och jag lade det till handlingarna.

Min förvåning och faktiskt ledsnad blev ganska stor, när jag den 20 december 2006 får ett brev, som beskriver en ny begravning i K, som behandlats på samma sätt som den 2005. Den 22 december kommer så en direkt anmälan mot kyrkoherden i K och den för begravningsgudstjänsten ansvarige komministern ställd till Ys stifts domkapitel. Därmed har ärendet blivit ett tillsynsärende i domkapitlet, vilket jag tycker är helt korrekt.

Jag kan inte inse, att jag handlat olämpligt i detta ärende. Däremot har tyvärr prästernas agerande skadat kyrkans anseende och också inneburit en del besvär för andra präster, som fått frågor, om kyrkan och om de själva verkligen handlar på det snäva sätt som sker i Ks församling."

Bägge parter ingav och åberopade ett antal handlingar, bl.a. brev till resp. från D samt beslut meddelat av domkapitlet i Ys stift den 21 februari 2007 i ärende angående prövning av anmälan mot bl.a. R gjord av företrädare för Ordenssällskapet FV.

R ställde i en särskild skrivelse till Ansvarsnämnden ett antal frågor rörande begravningsgudstjänstens uppbyggnad och utformning och framställde önskemål om att nämnden skulle svara på frågorna alternativt överlämna dessa till behörigt organ inom Svenska kyrkan.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Eva Brunne och Kerstin Bergman) anförde i beslut den 18 juni 2007:

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden skall självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen skall Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får ansvarsnämnden med tillämpning av 57kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften.

Ansvarsnämnden skall med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5§ kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vagningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Ansvarsnämnden har inom ramen för sin verksamhet inte möjlighet att behandla Rs frågor angående begravningsgudstjänstens uppbyggnad och innehåll. Hans skrivelse i denna del lämnas därför utan åtgärd.

Av utredningen framgår att X i den uppkomna situationen har valt att inte kontakta R personligen utan lämnat detta åt en ledamot av kyrkorådet. I ett ärende av denna art kan det ofta vara av vikt att biskopen själv tar kontakt med den präst som berörs. Av vad som framkommit i ärendet gör Ansvarsnämnden ändå bedömningen att X hanterat situationen på ett godtagbart sätt och att hon vid behandlingen av R inte brustit i sitt ansvar för ledning och tillsyn. Hon har således inte agerat på ett sådant sätt att hon i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Rs anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida.

Ansvarsnämndens beslut: Rs anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden

Ärendenummer: AN 2007/5

Beslut 8/2007